

ORGELCOMMISSIE DER NEDERLANDSE HERVORMDE KERK

's-GRAVENHAGE, 6 januari 1983.

LAAN COPEL VAN CATTENBURCH 69
TELEFOON 070/22-77 42- 469332-20.

Kerkvoogdij Hervormde Gemeente
p/a Ds F. Don
Lutkenend 2
9462 PN GASSELTE.-

Zeer Geacht College,

Op 22 november jl werd door onze heer A.v. Beek het orgel in Uw kerkgebouw onderzocht. In dit conform artikel 2 der Generale Regeling opgestelde Voorlopige Rapport geven wij U een weerslag van de bevindingen en een beleidsadvies.

Het instrument, volgens een mededeling van Uw predikant Ds Don in 1929 geplaatst, verkeert in uitermate slechte staat, zodanig dat herstel zinloos is. Weliswaar bevat het instrument pijpwerk uit de tweede helft der 19e eeuw en is de windlade van gelijke ouderdom doch het geheel kan niet meer als een waardevolle conceptie worden beschouwd. Herstelkosten zullen de prijs van een nieuw instrument met \pm 5 registers evenaren of zelfs te boven gaan. Het Voorlopige Rapport dat wij U in 1976 zonden had dezelfde strekking.

Een voor Uw kerkgebouw voldoende instrument is een zgn 4voets positief met \pm 5 registers op één klavier en eventueel een aangehangen pedaal.

De ervaring heeft ons geleerd dat jaarlijks 1 à 2 van dergelijke instrumenten te koop worden aangeboden. Meestal betreft het orgels uit de jaren zestig die nog goede staat zijn. Het is aannemelijk de koopprijs voor een dergelijk instrument op \pm f 30.000,- à f 40.000,- te stellen afhankelijk van grootte en ouderdom.

Een andere mogelijkheid is nieuwbouw van een instrument met een Praestant 4' waarvan de 5 à 10 laagste tonen van gedekte pijpen zijn voorzien, zodat de kas kleiner en dientengevolge lager in prijs is dan van een orgel met een geheel open Praestant 4'.

Een recente prijsopgave van een goede orgelmaker voor een positief met dispositie

Praestant	4'	laagste 10 tonen gedekte pijpen
Holpijp	8'	gehalveerd
Fluït	4'	gehalveerd
Octaaf	2'	

gereserveerde ruimte voor een Quint 3 bas gedekt/discant open zonder aangehangen pedaal geeft de volgende begroting:

kostprijs heden	f 32.500
BTW 19%	6.175,-
Advieskosten 5%	1.625,-
verschotten adviseur	1.000,-
	<u>f 41.300,-</u>

Meerprijs aangehangen pedaal f 3.600,- excl BTW en advieskosten.

Er zijn een aantal orgelmakers die instrumenten als bovenstaand op een goed niveau zowel artistiek als ambachtelijk, vervaardigen. In alfabetische volgorde zijn dit: de firma Blank te Herwijnen, Flentrop te Zaandam, Leeflang te Apeldoorn, Reil te Heerde, Ruiters te Zuidwolde (Gr), Slooff te Ouderkerk a.d. IJssel, Van Vulpen te Utrecht en Verschuieren te Heythuysen (L).

Een orgelbouw vergt deskundig advies en toezicht. Wij stellen U voor dat U, indien U tot een orgelaanschaf besluit, één der in het kader van onze commissie werkende adviseurs in de arm neemt.

Dit zijn (alfabetische volgorde) de heren K.R.Bolt de Haarlem en J.Jongepier te Leeuwarden, terwijl onder toezicht van de heer Bolt, de heer A.S.Tuinstra te Groningen als adviseur in opleiding is en zeker capabel geacht mag worden mede met onze begeleiding U adequaat van dienst te zijn.

Uit bovenstaande begroting blijkt reeds dat de advieskosten 5% van de bouwsom excl BTW bedragen. 4% daarvan is voor Uw adviseur en 1% voor onze bemoeienis. Bovendien worden reis- en verblijfkosten in rekening gebracht.

De taak van de adviseur kan als volgt worden geschetst:

- a. het organiseren van excursies naar een aantal instrumenten
- b. het leiden van de besluitvorming die tot een opdracht leidt
- c. het controleren van de voortgang en de kwaliteit der werkzaamheden
- d. het presenteren van het voltooide instrument met een bespeling.

Tijdens de voortgang van deze procedure verlenen wij, indien gewenst, bijstand, terwijl de eindkeuring door Uw adviseur in onze aanwezigheid wordt uitgevoerd. De geschetst procedure waarborgt, zo leert ons de ervaring, de totstandkoming van een goede orgelvoorziening met een zeer lange levensduur.

Het huidige instrument heeft een verkoopwaarde van ± f 1.000,- à 1500,-. Bij een eventuele demontage verdient het aanbeveling de 19e eeuwse delen nader te bestuderen. Een groot deel van het pijpwerk heeft een gelijke factuur. De inscripties wijzen op een duitse herkomst. Merkwaardig is, dat de chromatische windlade oorspronkelijk een omvang van 49 tonen had. Het is niet onmogelijk, dat de lade en een deel van het pijpwerk uit de werkplaatsen van de firma Ibach te Barmen(Wuppertal) afkomstig zijn. De omvang van 49 tonen zou kunnen duiden op het feit, dat de lade in de 19e eeuw in een historische orgel is geplaatst. De structuur is die van een bovenwerk of nevenwerk.

Het front van het orgel, dat kennelijk uit 1929 stamt, is een belangrijk visueel element in het kerkgebouw. Het al dan niet verwijderen van dit front hangt nauw samen met de conceptie van een nieuw of ander orgel.

Gaarne brengen wij U in contact met één der genoemde adviseurs. Vertrouwende U naar genoegten te hebben geïnformeerd verblijven wij

Hoogachtend

namens de Orgelcommissie der
Ned. Hervormde Kerk:

(Ir A.C.M.Luteijn, secretaris)